

C/2024/4052

12.7.2024

Opinia Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

Ochrona demokracji przed dezinformacją

(opinia z inicjatywy własnej)

(C/2024/4052)

Sprawozdawcy: **John COMER**

Carlos Manuel TRINDADE

Doradcy	Frank ALLEN (z ramienia Johna COMERA) Paulo PENA (z ramienia Carlosa Manuela TRINDADE)
Data przyjęcia na sesji plenarnej	13.12.2023
Podstawa prawna	Art. 52 ust. 2 regulaminu wewnętrznego
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego
Data przyjęcia przez sekcję	4.4.2024
Data przyjęcia na sesji plenarnej	24.4.2024
Sesja plenarna nr	587
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	161/0/2

1. Wnioski i zalecenia

1.1. W niniejszej opinii Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) wyraża zaniepokojenie zakresem i zasięgiem kampanii dezinformacyjnych, które toczą się w całej Unii Europejskiej przed wyborami w 2024 r. Dokument jest kontynuacją wcześniejszych opinii w sprawie Planu działania na rzecz zwalczania dezinformacji ⁽¹⁾ ⁽²⁾.

1.2. Wzywa instytucje europejskie do pilnego zastanowienia się nad czynnikami, które powodują, że dezinformacja i przekazywanie informacji wprowadzających w błąd wciąż zagrażają wolności słowa w przestrzeni publicznej oraz sprzyjają trwałej polaryzacji debaty, w której nienawiść przeważa nad informacjami faktycznymi.

1.3. Proponuje, by Komisja Europejska, Rada i wszystkie państwa członkowskie włączyły się w wieloczynnikową strategię, która wzmocni wszystkie wcześniejsze środki na rzecz zwalczania dezinformacji, a także uregulowania zapobiegające wykorzystaniu platform cyfrowych przez zorganizowane grupy ukrywające się pod fałszywą tożsamością. Powinna ona również umożliwić obywatelom wybór sposobu korzystania z mediów społecznościowych i platform cyfrowych bez obecnego monopolu kapitalizmu inwigilacji ⁽³⁾ oraz podejmowanie wspólnych działań w celu zapewnienia jakości i pluralizmu dziennikarstwa potrzebnych do tego, by było ono pierwszą linią obrony przed dezinformacją.

1.4. Biorąc pod uwagę, że istnieją wszelkie środki technologiczne do zwalczania dezinformacji, potrzebna jest jasno określona strategia, która powinna obejmować różnorakie niebezpieczeństwa czyhające na nas w internecie, dezinformację, zagrożenia hybrydowe i cyberbezpieczeństwo. Tę strategię należy przyjąć z pełnym poszanowaniem naszych podstawowych wartości demokratycznych, takich jak wolność słowa. Interesy prywatne nie mogą kolidować z interesem publicznym.

⁽¹⁾ Dz.U. C 228 z 5.7.2019, s. 89.

⁽²⁾ Dz.U. C 152 z 6.4.2022, s. 72.

⁽³⁾ Zuboff, Shoshana, „The Age of Surveillance Capitalism – The fight for a human future at the new frontier of power”, Profile Books Ltd, 2019.

1.5. Zwraca się do Komisji Europejskiej, by zagwarantowała, że informacje będą dostępne bez względu na kryzys modelu biznesowego dotyczący media. Wszystkie badania pokazują, że w Europie występuje problem z pluralizmem mediów⁽⁴⁾. By pluralizm był niezależny od restrykcyjnych zasad rynkowych, należy poczynić pierwszy krok, którym jest uznanie dziennikarstwa za europejskie dobro publiczne, zgodnie z sugestią UNESCO⁽⁵⁾. Podstawowe znaczenie mają wolność redakcyjna dziennikarzy, a także ich bezpieczeństwo i dostęp do źródeł informacji.

1.6. Po dokonaniu gruntownej analizy polityki publicznej dotyczącej finansowania mediów wnosi o podjęcie działań legislacyjnych gwarantujących odpowiednio finansowany i niezależny system mediów realizujących misję publiczną. Aby zapewnić pluralizm, należy również chronić prawa niezależnych mediów.

1.7. Zaleca, aby Komisja zbadała w związku z tym możliwość stworzenia sprawnie funkcjonującego europejskiego kanału informacyjnego, który byłby dostępny na różnych platformach i we wszystkich językach narodowych. Musiałyby go charakteryzować zaangażowanie i niezależność redakcji, dzięki którym wszyscy europejscy obywatele mieliby dostęp do informacji potrzebnych im do dokonywania świadomych wyborów.

1.8. Zwraca się do Komisji Europejskiej o opracowanie planu zapewniającego jakość informacji lokalnych i regionalnych.

1.9. Opowiada się za przyjęciem instrumentów sprzyjających współpracy między krajowymi, regionalnymi i lokalnymi mediami informacyjnymi w Europie.

1.10. Apeluje do Komisji Europejskiej, by oceniła to, jak obecne uregulowania mające zastosowanie do mediów społecznościowych i platform cyfrowych wpływają na dezinformację, oraz przyjęła niezbędne środki ustawodawcze w celu zapewnienia skuteczności tych uregulowań.

1.11. Uważa, że należy dokonać przeglądu obecnych uregulowań dotyczących targetowania reklam, a jednocześnie domaga się zwiększenia ochrony w zakresie gromadzenia danych indywidualnych. Gromadzeniem danych osobowych przez media społecznościowe i platformy cyfrowe, w wielu przypadkach bez świadomej zgody ich użytkowników, należy się zająć w przyszłych przeglądach przepisów o ochronie danych.

1.12. Wnosi, aby Komisja i Parlament wezwały przedsiębiorstwa cyfrowe do opublikowania ich wykazu wszystkich rodzajów danych użytkowników gromadzonych w mediach społecznościowych lub na platformach społecznościowych. Jeżeli nie da się tego uzyskać poprzez dobrowolne działanie przedsiębiorstw, UE powinna ustanowić przepisy prawne w celu ochrony obywateli.

1.13. Proponuje, aby prawodawstwo UE zawierało rozdział dotyczący swobody wyboru w odniesieniu do projektowania algorytmów. Obywatelki i obywatele powinni mieć możliwość zaakceptowania lub odrzucenia cech algorytmu. Aby zapewnić równowagę między prawami własności intelektualnej przedsiębiorstw a prawami podstawowymi obywateli, wszystkie media i platformy społecznościowe powinny umożliwiać użytkownikom zróżnicowane opcje algorytmiczne. Instytucje reprezentujące interes społeczny powinny mieć możliwość proponowania tym sieciom i platformom alternatywnych projektów algorytmów, które mogłyby zapewnić odmienny model organizacji przepływu informacji, reklamowania i gromadzenia danych.

1.14. Proponuje, aby Komisja rozwiązała ciągły problem związany z manipulowaniem tożsamością na platformach cyfrowych. Należy wprowadzić wymóg prawny identyfikacji botów pochodzenia zagranicznego oraz botów podszywających się pod ludzi.

⁽⁴⁾ <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor-2023/>.

⁽⁵⁾ „Dobra publiczne definiuje się ogólnie jako usługi lub towary dostępne dla wszystkich w społeczeństwie bez wykluczania nikogo. Obejmują one opiekę zdrowotną i edukację (oraz instytucje, które je wspierają), drogi, oświetlenie uliczne i parki. Wszyscy obywatele mają dostęp do dóbr publicznych lub z nich korzystają. W większości przypadków produkcja dóbr publicznych jest kosztowna, a te dobra przynoszą niewielki zwrot finansowy. Choć zapewnianie dostępnych dóbr publicznych zazwyczaj nie jest opłacalne finansowo, ogół społeczeństwa uznaje i docenia ich nieodłączne zalety”. Zob. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380618>.

1.15. Zaleca, by Komisja zaproponowała zbiór warunków dostępu do mediów społecznościowych i platform cyfrowych, który ograniczałby korzystanie z fałszywych tożsamości, bez narażania praw do anonimowości ani ochrony sygnałów zagwarantowanych na mocy obecnych przepisów europejskich, tak aby podjąć ogólny wysiłek na rzecz zapewnienia umiejętności korzystania z mediów oraz narzędzi kultury i demokracji – nie tylko poprzez działania organizowane na wszystkich poziomach kształcenia, ale także poprzez środki kierowane do wszystkich grup wiekowych i do mniejszości. W Finlandii narzędzia pobudzania krytycznego myślenia stanowią integralną część systemu kształcenia, od przedszkola po szkolnictwo wyższe. Dzięki temu młodzi ludzie zostają przygotowani do walki z wszelkimi źródłami dezinformacji. Taki system powinien mieć zastosowanie w całej UE.

1.16. Wnosi o przeprowadzenie badania, w którym zgromadzono i przeanalizowano by dane dotyczące obecnych korzyści finansowych z szerzenia dezinformacji w mediach społecznościowych i platformach cyfrowych. Prawodawstwo UE nie powinno dopuszczać czerpania zysków z manipulacji i nawoływania do nienawiści.

1.17. Przypomina Komisji Europejskiej i Radzie, że dezinformacja jest również konsekwencją zaniedbań politycznych. Od dziesięcioleci następuje stały wzrost nierówności w dochodach, bogactwie i terytorium, co prowadzi do załamania się społeczeństwa i powstawania odrębnych społeczności, które utwierdzają się w swych przekonaniach, przebywając w swoim otoczeniu oraz surfując po określonych stronach internetowych. Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, które tracą na tych zmianach, łatwo padają ofiarą niektórych rodzajów dezinformacji. EKES zaleca, by wzmocnić wszystkie polityki UE w celu zajęcia się tym problemem.

1.18. Ostrzega organy europejskie, że pilnie potrzebne jest oszacowanie zagrożeń związanych z uzależnieniem od mediów społecznościowych i platform cyfrowych w słabszych grupach społecznych oraz uregulowanie komercyjnego wykorzystania sztucznej inteligencji (AI) i algorytmów, tak aby nie potęgować tego ryzyka.

2. Wprowadzenie

2.1. Dezinformację można zdefiniować jako nieprawdziwe, niedokładne lub wprowadzające w błąd informacje, które są celowo tworzone i rozpowszechniane w celu zmylenia społeczeństwa i wywarcia wpływu na opinię publiczną. Informacje wprowadzające w błąd można zdefiniować jako nieprawdziwe lub niedokładne informacje, w tym pogłoski i plotki rozpowszechniane bez złych zamiarów.

2.2. Dezinformacja w internecie stanowi poważne zagrożenie dla demokracji. Osłabia zaufanie do instytucji i mediów oraz szkodzi demokracji. Dezinformacja w internecie sprawia, że niektórzy ludzie wierzą w osobliwe spiski.

Nowe zagadnienia

2.3. Rozwój sztucznej inteligencji (AI) stworzył nowe formy dezinformacji i wprowadzania w błąd w oparciu o sztuczne tworzenie danych i multimediów, a także manipulowanie nimi i ich modyfikowanie w sposób zautomatyzowany, zwłaszcza z wykorzystaniem algorytmów AI, w celu wprowadzenia w błąd lub zmiany pierwotnego znaczenia.

2.4. Treści „deepfake” wykorzystują potężne techniki, takie jak uczenie maszynowe i sztuczna inteligencja (AI), aby manipulować treściami wizualnymi i dźwiękowymi i je generować, co może celowo wprowadzać w błąd miliony ludzi wskutek rozpowszechniania fałszywych informacji, mistyfikacji i oszustw finansowych.

2.5. Opowieści oparte na dezinformacji można czasami zaklasyfikować jako fałszywe informacje wykorzystywane do celów propagandowych i mające na celu wprowadzanie w błąd oraz podważanie norm demokratycznych.

2.6. Dezinformacja służy często do dyskredytowania przeciwnych punktów widzenia poprzez celowo błędne przedstawianie faktów i szerzenie fałszywych teorii spiskowych.

2.7. Najbardziej oczywistym sposobem, w jaki dezinformacja zniekształca i podważa demokratyczną debatę, jest przekonanie ludzi do nieprawdziwych informacji.

2.8. Dezinformacja i wprowadzanie w błąd nie są nowym zjawiskiem. Media społecznościowe zrewolucjonizowały jednak sposoby ich rozpowszechniania się.

2.9. Dezinformację wykorzystuje się do podważania uczciwości i kompetencji demokratycznych społeczeństw, rządów i osób publicznych.

Konsekwencje polityczne

2.10. Dezinformacja jest jedną z podstawowych metod, którą zwolennicy autokratycznych reżimów wykorzystują w obecnej walce politycznej z obrońcami demokracji i wolności. Historia konfliktów zbrojnych pokazuje, że zawsze posługiwano się tzw. kontrinformacjami w celu siania niezgody i wątpliwości w bazie poparcia społecznego przeciwnika, a także jej osłabiania.

2.11. Masowy proces dezinformacji następujący obecnie w reżimach demokratycznych z wykorzystaniem najbardziej zaawansowanej technologii komunikacji wpisuje się w tę samą logikę i ma ten sam cel – pokonanie obrońców demokracji przez zwolenników autokracji.

2.12. Motorem tego procesu wymierzonego w demokrację są siły skrajnie prawicowe i inne formy ekstremizmu. Zagrożeniem dla demokracji są obecnie ci, którzy podważają liberalne demokracje, stosunki międzynarodowe oparte na Karcie Narodów Zjednoczonych, prawa człowieka, integrację europejską, państwo opiekuńcze oraz konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy. W ten sposób podmioty, które czasami otrzymują wsparcie ze strony państw autokratycznych, wpływają – w negatywny sposób – na demokratyczne głosowanie.

2.13. Przeciwdziałanie dezinformacji jest zatem jednym z najważniejszych frontów, na których toczy się walka obrońców wolności i demokracji z autokratycznymi siłami politycznymi. Jeżeli demokracja ma odnieść zwycięstwo w tej kluczowej walce, to nieodzowne są zdecydowane działania; trzeba również zapewnić na to bardzo duże środki.

Walka z dezinformacją

2.14. Aby móc zwalczać zagrożenie dezinformacją, państwa demokratyczne muszą zdecydowanie wspierać strategię na rzecz umiejętności korzystania z mediów, które umożliwią obywatelkom i obywatelom – zwłaszcza osobom młodym i starszym – odróżnianie informacji opracowanych na podstawie sceptycyzmu empirycznego od teorii spiskowych, nadszarpniętych zaufanie publiczne.

2.15. Demokracje na całym świecie borykają się z ogromem operacji dezinformacyjnych i zagranicznych ingerencji, które mogą destabilizować instytucje demokratyczne i pogłębić podziały w społeczeństwie, osłabiając zaufanie obywateli do instytucji demokratycznych.

2.16. Podmioty działające w złej wierze tworzą fałszywą tożsamość w mediach społecznościowych, zwracając się do konkretnych grup (np. do konkretnych grup rasowych lub ludzi o określonej orientacji seksualnej), by wywoływać podziały i konflikty społeczne.

2.17. Trolle często używają agresji słownej i mowy nienawiści, posługując się rasistowskim lub mizoginistycznym językiem w celu wywołania zawirowań i polaryzacji w procesie demokratycznym.

2.18. Podczas badania Eurobarometr (z 2018 r.) 83 % respondentów stwierdziło, że nieprawdziwe informacje stanowią zagrożenie dla demokracji, i wyraziło szczególne zaniepokojenie umyślnym rozpowszechnianiem dezinformacji w celu wywarcia wpływu na wybory i politykę imigracyjną.

2.19. Poważnym problemem w wielu państwach członkowskich jest dezinformacja dotycząca wszelkich mniejszości.

2.20. Dezinformacja jest często wymierzona w ludzi i grupy i ma na celu wzmocnienie ich przekonań ideologicznych. Powszechne śledzenie historii wyszukiwania w internecie osób fizycznych umożliwia podmiotom rozpowszechniającym dezinformację poznanie preferencji i przekonań danych osób.

2.21. Rządy mogą również prowadzić kampanie dezinformacyjne. Rząd rosyjski prowadził kampanię dezinformacyjną w wojnie przeciwko Ukrainie. Teorie spiskowe na temat pandemii COVID-19 i manipulowanie informacją podczas referendum w sprawie brexitu pokazały, jakie skutki mają dezinformacja i fałszywe narracje – dochodzi do powszechnej erozji zaufania do instytucji demokratycznych.

2.22. W USA Donald Trump szerzył dezinformację odnośnie do wyborów w 2020 r., twierdząc, że zostały one sfalszowane, co spowodowało poważne zawirowania polityczne.

2.23. Samym platformom społecznościowym i różnym organom regulacyjnym nie udaje się skutecznie kontrolować dezinformacji i wprowadzania w błąd w internecie. EKES proponuje, aby Komisja przeanalizowała rozwiązania tego problemu, w tym działania legislacyjne.

3. Uwagi ogólne

3.1. Demokracja w UE stoi przed dużymi wyzwaniami: od rosnącego ekstremizmu i ingerencji w wybory po zagrożenia hybrydowe.

3.2. Europejskie Obserwatorium Mediów Cyfrowych, które należy wzmocnić, służy za centrum dla weryfikatorów informacji, kadry akademickiej i innych powiązanych zainteresowanych stron i jest niezależne od organów publicznych, w tym od Komisji. Jego celem jest skuteczniejsze wykrywanie dezinformacji w internecie i umożliwienie obywatelom reagowania na nią.

3.3. W 2020 r. UE zainicjowała europejski plan działania na rzecz demokracji, a w 2023 r. – opracowała pakiet na rzecz obrony demokracji.

3.4. Głównym celem tych wniosków jest budowanie w państwach członkowskich zdolności do przeciwdziałania zagrożeniom dla wyborów, dezinformacji i zagrożeniom internetowym.

3.5. Od sierpnia 2023 r. akt o usługach cyfrowych ma zastosowanie do bardzo dużych platform społecznościowych, a od lutego 2024 r. będzie obowiązywać wszystkie platformy. Zawiera on jasne i proporcjonalne przepisy i zapewnia ochronę konsumentów i ich praw podstawowych w internecie. Jego celem jest ograniczenie ryzyka systemowego, takiego jak manipulacja danymi lub dezinformacja.

3.6. Europejski akt o wolności mediów jest również pozytywną próbą uregulowania przez Komisję pluralizmu mediów i wolności informacji w czasie, gdy kryzys modelu biznesowego mediów zagraża dziennikarstwu i jego metodzie weryfikacji faktów. Obrona wolności redakcyjnej dziennikarzy, ochrona ich prawa dostępu do źródeł informacji, ochrona ich uczciwości i zapewnienie im bezpieczeństwa to podstawowe aspekty obrony wolności informacji, którą Unia Europejska musi zawsze zapewnić.

3.7. Wolne i niezależne dziennikarstwo należy uznać za europejskie dobro publiczne, biorąc pod uwagę jego znaczenie, gdyż jest to czynnik umożliwiający swobodną debatę publiczną i dokonywanie świadomych wyborów przez jednostki.

3.8. EKES uważa, że wszystkie te propozycje są pozytywnym krokiem naprzód w radzeniu sobie z dezinformacją. Można jednak wątpić, czy są one wystarczająco daleko posunięte, by pokonać problem.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. O mediach realizujących misję publiczną

4.1.1. UE nadal nie dysponuje wspólną opinią publiczną, która nadawałaby ramy wspólnej debacie nad polityką dotyczącą wszystkich państw członkowskich. Bez tego elementu projekt europejski jest narażony na uprzedzenia nacjonalistyczne. Jednym z celów na przyszłość powinno być nawiązywanie poważnej, wspólnej i przejrzystej debaty publicznej, podczas której należy się wystrzegać stereotypów. Pierwszym krokiem może być rozważenie wsparcia dla ogólnoeuropejskich i wielojęzycznych kanałów informacyjnych.

4.1.2. Zasadnicze znaczenie mają media realizujące misję publiczną. Muszą być finansowane ze środków publicznych i niezależne od danego rządu. Może to być problematyczne dla reżimów autorytarnych. Konieczne są również niezależne media, by zapewnić równowagę między kwestiami politycznymi a publicystyką. Pewną rolę do odegrania mają również tradycyjne media.

4.2. *O udziale obywateli i społeczeństwa obywatelskiego w walce z dezinformacją*

4.2.1. Informacje wprowadzające w błąd i dezinformacja są skierowane zwłaszcza do osób, które czują się wyobcowane ze społeczeństwa. Trzeba budować sprawiedliwsze społeczeństwo charakteryzujące się większą równowagą, w którym ludzie będą się czuli częścią prawdziwej wspólnoty, a także zmniejszać rozwarstwienie społeczne i ekonomiczne w społeczeństwie.

4.2.2. EKES podziela zdanie Komisji, że kompleksowa odpowiedź na dezinformację wymaga również aktywnego udziału organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym samego Komitetu.

4.2.3. Ze względu na wyjątkowo negatywne, niszczące oddziaływanie informacji wprowadzających w błąd na europejskie społeczeństwo obywatelskie EKES będzie stale angażował się w prace mające na celu przeciwdziałanie temu wpływowi. Zaapeluje też do wszystkich rad społeczno-gospodarczych państw członkowskich, by również aktywnie angażowały się w działania na rzecz demokracji i zwalczania dezinformacji we własnym kraju.

4.3. *O platformach i algorytmach*

4.3.1. Platformy mediów społecznościowych nie podejmują dostatecznych działań, aby wyeliminować dezinformację. Istnieje szereg obszarów regulacyjnych, które należy wziąć pod uwagę.

4.3.2. Przedsiębiorstwa z sektora mediów społecznościowych muszą być zobowiązane do zamieszczania dokładnych informacji o sponsorach reklam. Trzeba również dodatkowo uregulować targetowanie reklam.

4.3.3. Media i platformy społecznościowe powinny uzyskiwać od użytkowników świadomą zgodę na gromadzenie danych. Odpowiednie organy powinny uznawać za problem prawny gromadzenie danych osobowych przez media społecznościowe i platformy cyfrowe bez świadomej zgody użytkowników. Przedsiębiorstwa cyfrowe powinny podawać do wiadomości publicznej wykaz wszystkich rodzajów danych użytkowników gromadzonych przez media i platformy społecznościowe.

4.3.4. Obywatelki i obywatele powinni również mieć możliwość akceptowania lub odrzucania cech algorytmów. Aby zapewnić równowagę między prawami własności intelektualnej przedsiębiorstw a prawami podstawowymi obywateli, wszystkie platformy powinny umożliwiać swoim użytkownikom zróżnicowane opcje algorytmiczne. Instytucje reprezentujące interes społeczny powinny mieć możliwość proponowania tym platformom alternatywnych projektów algorytmów, które mogłyby zapewnić odmienny model organizacji przepływu informacji i gromadzenia danych.

4.3.5. Należy wprowadzić wymóg prawny identyfikacji botów pochodzenia zagranicznego oraz botów podszywających się pod ludzi. Niezbędne jest usuwanie nieautentycznych kont i osób podających się za kogoś innego.

4.3.6. Nie należy zezwalać na anonimowe konta internetowe z wyjątkiem sytuacji, w których gwarantuje to prawa podstawowe, takie jak życie prywatne i ochrona danych osobowych zgodnie z wykładnią przepisów europejskich zawartą w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości.

4.3.7. Użytkownicy platform cyfrowych powinni być uprawnieni do korzystania z profili anonimowych wyłącznie w przypadkach przewidzianych w obowiązujących przepisach, takich jak dyrektywa o ochronie sygnalistów.

4.3.8. Należy rozważyć środek służący przejrzystości, którym byłby system logowania online regulujący dostęp do części lub całości internetu. Dostęp do kont w mediach społecznościowych powinny mieć tylko zidentyfikowane osoby.

4.3.9. Wszystkie platformy powinny zapewniać bezpieczne i przejrzyste zasady logowania, tak by każda osoba, organizacja i instytucja mogła mieć tylko jeden profil.

4.4. O zagrożeniach hybrydowych

4.4.1. Zagrożenia hybrydowe stają się coraz bardziej wyrafinowane i trudniejsze do wykrycia, ponieważ wykorzystuje się w nich różne rodzaje narzędzi i działań organizacyjnych.

4.4.2. Według Komórki UE ds. Syntezy Informacji o Zagrożeniach Hybrydowych (powołanej w 2016 r. w ramach ESDZ) najpoważniejsze są zagrożenia hybrydowe ze strony Rosji, ponieważ mają systematyczny charakter, są sownie finansowane i występują na większą skalę niż w wypadku innych krajów.

4.4.3. W przyjętym przez UE w marcu 2022 r. Strategicznym Kompasie przedstawiono plan działania na rzecz wzmocnienia wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony do 2030 r. Dotyczy on między innymi opracowania zestawu narzędzi służących przeciwdziałaniu zagranicznym manipulacjom informacjami i ingerencjom w informację.

4.5. O skuteczności walki z dezinformacją

4.5.1. Zwalczanie dezinformacji ma zasadnicze znaczenie dla demokracji, państwa prawnego i swobody głosowania.

4.5.2. Istnieją jednak różnice między interesami publicznymi i prywatnymi, które tutaj wchodzi w grę. Jedne i drugie są w tej walce istotne. Lecz interesy prywatne nie mogą kolidować z ogólnym interesem publicznym.

4.5.3. Wszystkie środki technologiczne do zwalczania dezinformacji są już dostępne w przedsiębiorstwach, które zapewniają usługi online i media społecznościowe.

4.5.4. EKES proponuje, by Komisja i państwa członkowskie opracowały spójną strategię, gwarantującą wolność wypowiedzi i państwo prawne, w celu określenia zasobów i skutecznego podejścia odnośnie do różnych wymiarów problemu.

4.5.5. Dezinformacja, zagrożenia hybrydowe i cyberbezpieczeństwo mają swoje szczególne protokoły, zabezpieczenia i środki. Niemniej aby osiągnąć skuteczny wynik, konieczna jest w UE jasno określona strategia obejmująca je wszystkie.

4.5.6. W Finlandii narzędzia pobudzania krytycznego myślenia stanowią integralną część systemu kształcenia, od przedszkola po szkolnictwo wyższe. Dzięki temu młodzi ludzie zostają przygotowani do walki z dezinformacją pochodzącą z wszelkich źródeł. Taki system powinien mieć zastosowanie w całej UE.

Bruksela, 24 kwietnia 2024 r

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Oliver RÖPKE